

In Memoriam

Dr. IOAN PORUMB (9 noiembrie 1925 - 18 iulie 2011)

Întotdeauna mi-a fost greu să vorbesc sau să scriu despre oamenii mai în vârstă mie, care au jucat un rol important în formarea profesională și în evoluția vieții mele.

Din acest punct de vedere și nu numai, îmi vine greu a pune pe hârtie aduceri aminte despre cel care a fost dr. Ioan PORUMB, un cercetător de excepție, un om cu totul deosebit, cu o verticalitate proverbială, dar, dincolo de toate, un om cu o inimă mare, discret ascunsă de un academism de purtare voit utilizat pentru mascarea sensibilității sale.

Fără multe comentarii, mi-a fost mult apropiat, mereu lângă mine și la bine și la mai puțin bine, ori de câte ori evoluția mea profesională a solicitat un sprijin competent.

L-am avut alături în creionarea lucrărilor mele științifice, dintr-un domeniu diferit de preocupările sale științifice, dar înrudite, în pregătirea expedițiilor pe care le-am desfășurat pe Ocean, în redactarea rapoartelor de după aceste expediții, în structurarea și realizarea tezei mele de doctorat, care, întâmplător sau nu, a fost condusă de același ilustru dascăl pe care l-a avut și domnia sa. L-am avut lângă mine pe acest domn deosebit, cercetător erudit, de prestigiu, cu o excelentă experiență de viață și atunci când eram un simplu începător, dar și atunci când vremea mi-a adus funcții de conducere. Dincolo de multe altele, trebuie să-i mulțumesc că a fost alături de mine și în depășirea momentelor grele ale vieții, dar și la micile bucurii ale trecerii prin timp.

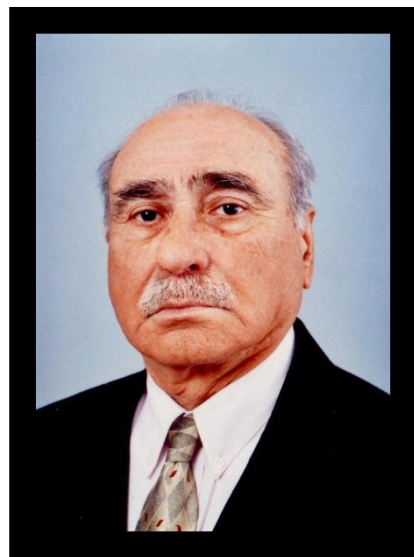
Mă simt onorat să încerc câteva aduceri aminte despre dr. Ioan PORUMB și îmi cer scuze dacă rândurile mele vor fi încărcate de simțământul prețuirii, pentru că este greu să scrii altfel despre un om atât de aparte, de deosebit.

S-a născut la Iași, la 09.11.1925, și a rămas legat toată viața sa de locul copilăriei, al școlilor sale, cetatea de cultură românească a Iașului.

A urmat cursurile primare la școala „Cuza Vodă” din Iași și tot la Iași și-a desăvârșit studiile liceale, cursul inferior la Liceul „Costache Negruzzi” și cursul superior la Liceul Național, secția reală. Examenul de bacalaureat și-l va susține în 1944, în condițiile grele ale situației de război. Sfârșitul războiului îl va prinde la datorie, sub arme, ceea ce îi va aduce, în timp, recunoașterea de veteran de război, dar și unele trese pe epoletul de ofițer. Va urma, după încheierea războiului, Facultatea de Științe, secția Științe Naturale, a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, având dascăli întreaga pleiadă de mari universitari ai perioadei interbelice.

Pentru o scurtă perioadă, între 1948-1949, va fi profesor de biologie la gimnaziul din Ciurea, județul Iași, apoi, din februarie 1949, va veni la mare, la Stațiunea Zoologică Marină „Prof. Ioan Borcea”, pendinte de Universitatea de la Iași, instituție de cercetare unde se va desăvârși ca ihtiolog.

Cercetător fiind la Stațiunea Zoologică Marină de la Agigea, va funcționa în calitate de asistent universitar (1950-1953), alături de prof. dr. doc. Sergiu I. CĂRĂUȘU, la promovarea cursurilor de Ihtiologie la Facultatea de Pescuit-Piscicultură de la Constanța, dar și la organizarea primelor campanii de pescuit cu flota de larg la Marea Neagră. Pentru o scurtă perioadă, între 1953-1955, îl găsim cercetător științific la Comisia de Hidrologie a Academiei Române, iar, după 1955, până la 01.03.1970, la Stațiunea Zoologică Marină „Prof. Ioan Borcea” de la Agigea, în calitate de cercetător științific principal, șef al Secției de Ihtiologie.

Momentul unificării cercetării marine românești, la 01.03.1970, cu asocierea Institutului Român de Cercetări Marine-Constanța, îl va aduce în laboratorul de Ihtiologie al noii instituții. În perioada anilor 1980, până la pensionarea sa, în 1988, va conduce Laboratorul de Resurse Pescărești la Marea Neagră.

Din motive care nu țin de opțiunea sa, poate mai degrabă de inconveniențele trecerii, în 1970, de la o formă de organizare la alta, își va susține teza de doctorat relativ târziu, în anul 1970, sub coordonarea academicianului prof. dr. doc. Mihai BĂCESCU.

Disertația de doctorat „*Importanța zooplantonului în hrana unor pești pelagici din apele românești ale Mării Negre*”, o veritabilă contribuție monografică, a fost și rămâne, în problematica trofologiei ihtiologice marine, un exemplu de seriozitate profesională, de competență și idei inovatoare.

Dr. Ioan PORUMB a fost, dincolo de toate, un cercetător științific cu o pregătire profesională de excepție, un bun cunoscător al bio-oceanologiei pontice, dar și al spațiului mediteranean, cu care s-a întâlnit de câteva ori în cariera sa profesională.

În domeniul ihtiologiei, era o veritabilă enciclopedie, un bun și fin cunoscător al literaturii de specialitate, vizând chiar arii geografice îndepărtate. Această din urmă calitate a domniei sale mi-a fost ades de folos, fiindu-mi bun sfătuitor în căutarea surselor de informare pentru specii atlantice, nu chiar comune, care, într-un fel sau altul, m-au interesat.

În preocupările sale, de cunoaștere a relațiilor trofice în segmentul terțiar al ecosistemului, al formării ihtiologice, dr. Ioan PORUMB a pus la punct o metodologie de reconstituire a apartenenței la specie a viețuitoarelor ajunse în tractul digestiv al peștelui, după fragmente ale corpului, o metodologie de minuțiozitate, dar și de excelentă pricepere profesională.

A publicat un număr de 50 de lucrări științifice, toate, însă, de reală valoare și bună recunoaștere în lumea științifică. Lucrările sale sunt citate de autori de renume, cuprinse în sinteze bibliografice de prestigiu, astfel înscriindu-se în literatura clasică de domeniu.

În lumea specialiștilor din spațiul pontic, dr. Ioan PORUMB a fost, mereu, recunoscut ca unul dintre reprezentanții de renume ai ihtiologiei românești, ca un bun cunoscător ale dinamicii resurselor de pești pelagici de grup, obiecte ale pescuitului industrial și semi-industrial. A reprezentat partea română la numeroase reuniuni consacrate resurselor pescărești pontice și a adus o contribuție importantă la industrializarea pescuitului românesc, la crearea și exploatarea flotei românești de traulare din anii 1980. Din acest punct de vedere, a fost unul dintre partizanii introducerii pescuitului prin traulare în apele românești, alături de dr. ing. Simion NICOLAEV și ing. Adrian COCIAȘU, specialiști în domeniul tehnicii pescuitului.

Bun cunoscător al lucrului cu harta maritimă, a fost un specialist cu multă pricepere în dirijarea operativă a pescuitului, cu experimentări rentabile în anii 1950-1960, a pescuitului de scrumbie albastră (*Scomber scombrus*) sau de pălămidă (*Sarda sarda*) și ulterior, în anii '80, a pescuitului de șprot (*Sprattus sprattus*) și de stavrid (*Trachurus mediterraneus ponticus*).

Excelenta cunoaștere a zonei de competență națională la Marea Neagră, această abilitate deosebită în utilizarea hărții va determina, printre altele, prezența activă a dr. Ioan PORUMB în echipa română care va pregăti, în anii de după 1986, documentele de reorganizare a frontierei maritime de nord a României, de fundamentarea dreptului de gestionare a unei zone economice exclusive.

În perioada 1970-1988, de activitate la Institutul Român de Cercetări Marine, a condus cu pricepere, dăruire și înalt profesionalism „Programul de cercetări la Marea Neagră pentru punerea în valoare a rezervelor de pește”. A format în jurul domniei sale, la acea dată, un colectiv de specialiști care au îndeplinit toate cerințele timpului.

Pentru Marea Mediterană, dr. Ioan PORUMB a avut o veritabilă pasiune. S-a întâlnit cu fauna ihtiologică a acestei mări prima dată în 1960, la un curs M.A.M.B.O. în Tunisia și ca bursier al Fundației Dohrn, la Stațiunea Zoologică de la Napoli. În 1975-1976, îl regăsim, la bordul navei B22 „Delta Dunării”, sub pavilion românesc, în apele libiene, într-o expediție complexă de punere în valoare a resurselor pescărești locale.

A fost un bun cunoscător al limbii franceze, poate nu tot atât de bun ca și tovarășul său de viață și de cercetări, distinsa doamnă dr. Florica PORUMB, a stăpânit bine limba italiană și, pentru nevoile documentare, limba rusă și spaniolă.

În perioada funcționării la I.R.C.M.-I.N.C.D.M., a fost multă vreme membru al Consiliului Științific al instituției și, ulterior, după pensionare, membru extern, de onoare. În același timp, a fost membru al Academiei Oamenilor de Știință din România, al Comitetului Național Român de Ecologie/CNR-UNESCO și al Comitetului Internațional pentru Explorarea Științifică a Mării Mediterane.

Dincolo de toate, ilustrul cercetător care a fost dr. Ioan PORUMB rămâne în amintirea celor care l-au cunoscut ca un specialist cu mare respect pentru istoria cercetărilor marine românești, la rândul său apreciat, care a militat constant pentru recunoașterea marilor valori ale oceanologiei naționale. A fost și va rămâne în amintirea noastră, a celor care l-am cunoscut, un bun român, cu mult respect față de ROMÂNIA, față de tradițiile, valorile și aspirațiile ei, față de vocația maritimă a poporului român.

În ultimii ani, după 1992, s-a distins prin activă participare la activitățile Ligii Navale Române: a condus Departamentul de Mediu, la filiala L.N.R. Constanța, și a făcut parte din colectivul de redacție al revistei „Marea Noastră”.

Puțini știu că dr. Ioan PORUMB a fost ofițer superior al Armatei Române, locotenent colonel de artilerie, în rezervă, veteran de război. Ținuta sa proverbială, verticală, și în ultimii săi ani, are la origine pregătirea militară, dar mai ales practicarea în tinerețe a unui sport nobil, călăria.

Ne-a părăsit, discret, după o suferință știută numai de familie, la 18.07.2011, lăsând în urma sa amintirea unui OM, a unui CERCETĂTOR al MĂRII, de mare și recunoscut prestigiu.

Pentru multe, foarte multe, pentru autorul acestor rânduri, ca de altfel pentru mulți dintre cei care l-au cunoscut, au lucrat cu domnia sa sau în preajma domniei sale, rămâne simbolul ***cinstei, corectitudinii și dăruirii pentru meserie***. Mulțumim pentru informațiile puse la dispoziție doamnei dr. Florica PORUMB, soția celui căruia îi închinăm aceste rânduri.

Dr. Nicolae C. PAPADOPOL
Director științific Complexul Muzeal de Științe
ale Naturii, Constanța